

RAADSBRIEF
Aan de gemeenteraad

Datum 13 december 2017
Onderwerp Analyse tekort BUIG 2017

Beste raadsleden,

Onze gemeente heeft de afgelopen jaren steeds te maken gehad met een tekort op het budget Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG). Met dit budget van het rijk betalen wij vooral de uitkeringen voor levensonderhoud vanuit de Participatiewet, de Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ).

Voor 2017 voorzien wij weer een tekort op het BUIG budget. In de najaarsnota hebben wij hierover al gerapporteerd. Op basis van de nu beschikbare cijfers verwachten wij over 2017 een tekort van bijna € 1,7 miljoen en een eigen risico voor onze gemeente van € 645.000. Voor het resterende bedrag van rond de € 1 miljoen kan een aanvraag ingediend worden voor een vangnetuitkering bij het rijk.

De aanvraag voor de Vangnetuitkering 2017 moet aan de volgende voorwaarden voldoen.

- Het verzoek moet uiterlijk op woensdag 15 augustus 2018 digitaal, per e-mail, zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet.
- Er moet sprake zijn van een meerjarig tekort.
- Voor de vangnetuitkering 2017 is vereist dat het college maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.
- Indien over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is toegekend, daar is in onze gemeente sprake van, dienen zowel interne als externe maatregelen te worden getroffen.
- Bij het indienen van het verzoek moet het college verklaren dat het aanvullende interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.
- De gemeenteraad moet, door middel van zijn instemming, de juistheid van de verklaring van het college bevestigen.

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door

Verzenddatum van deze brief

Ons kenmerk

N.A. (Nelly) de Lange

(026) 33 48 111

Bijlage

65578

n.de.lange@renkum.nl

1

20 DEC 2017

Bijgevoegd document 'Analyse tekort BUIG 2017' bevat informatie over het verwachte tekort inkomensdeel 2017 voor onze gemeente. U wordt geïnformeerd over de analyse van de omvang en oorzaken van het tekort.

Het tekort loopt op. Ondanks de opleving van de economie blijft de bijstandspopulatie, zowel landelijk als in onze gemeente, nog steeds groeien. De toename houdt verband met het aandeel 45-plussers en jongeren die een beroep (blijven) doen op de bijstand. Dit is het gevolg van wetswijzigingen (kortere WW duur, verhogen AOW leeftijd, beperking instroom Wajong, afsluiten instroom Wsw). Ook houdt de toename verband met de instroom van statushouders.

Het aantal mensen in de bijstand is vooral afhankelijk van de situatie op de arbeidsmarkt. Voor een groot deel van onze uitkeringsgerechtigden sluiten de competenties die zij hebben nauwelijks aan op de vraag van werkgevers. Uit onze bestandsanalyse valt op dat een groot deel van ons bestand (43%) niet direct inzetbaar is voor de arbeidsmarkt en hiertoe eerst ondersteuning nodig heeft. Daarnaast is bij een relatief grote groep sprake van arbeidsbelemmerende factoren, met name van psychische aard; 36 % van ons bestand is momenteel aangewezen op zorg- en participatie-ondersteuning. Het aandeel kansrijken op de arbeidsmarkt is momenteel 11% van ons uitkeringsbestand.

Andere oorzaken van het tekort zijn de hoogte van het macrobudget voor de bijstand en de manier waarop dit over de gemeenten verdeeld wordt.

Het landelijk budget voor alle bijstandsuitkeringen samen is te laag. In 2016 vertoonde het macrobudget een tekort van € 270 miljoen, waardoor 90% van de gemeenten tekort kwam op hun budget voor de bijstand. In 2016 konden 6 op de 10 gemeenten een beroep doen op de vangnetregeling om grote tekorten (> 5% van de rijksbijdrage) te compenseren. Op het VNG congres, afgelopen zomer, werd de verwachting uitgesproken dat in 2017 75% van de gemeenten gebruik moet maken van de vangnetregeling. Wanneer de inschatting van het benodigde macrobudget BUIG niet realistischer wordt, starten gemeenten het jaar erop met een nog krappere budget voor de uitkeringen.

Tegen het te lage macrobudget is op landelijk niveau door VNG en Divosa geageerd.

Zo werd op de Algemene Ledenvergadering van de VNG van 14 juni 2017 een motie aangenomen, die ook wij ondersteund hebben, die het kabinet oproept bijstandsfinanciering adequaat te regelen en financiële tekorten op de uitvoering van bijstand te repareren. Tot nu toe heeft dit niet geleid tot bijstelling van het macrobudget.

Het tekort op het macrobudget pakt voor onze gemeente nog forser uit door het in 2015 ingevoerde nieuwe verdeelmodel voor het BUIG-budget. Dit model berekent de objectieve kans dat een huishouden afhankelijk is van een bijstandsuitkering. Het werkelijke percentage in Renkum is veel hoger. Voor het objectieve budget van 2017 wordt in het model uitgegaan van de gegevens op 31-12-2015. Het model raamt de objectieve kans op bijstand voor onze gemeente op 4,9% van het totaal aantal huishoudens. Het werkelijke percentage was 6,4.

Onderwerp

Analyse tekort BUIG 2017

Datum

13 december 2017

Ons kenmerk

65578

Pagina

2 van 3

Over de maatregelen die zijn of nog worden uitgevoerd om tot een reductie van het tekort te komen bent u onlangs geïnformeerd door middel van de raadsbrief van 23 oktober 2017 betreffende de motie n.a.v. zienswijze aanpak tekort BUIG.

De komende perioden is het zaak de getroffen maatregelen goed te blijven monitoren en, waar nodig, bij te stellen om het tekort op onze bijstandsuitkeringen terug te dringen. Daarnaast blijven wij via VNG en Divosa ageren tegen het te lage macrobudget en de negatieve effecten van het nieuwe verdeelmodel.

Voor het jaar 2017 zullen wij in 2018 weer een beroep gaan doen op de Vangnetregeling BUIG. De (vervolg) stappen zijn in bijgaand document uiteengezet.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM

de secretaris,

A.E.J. (Jeroen) Steverink MBA

de burgemeester,

A.M.J. (Agnes) Schaap

Onderwerp

Analyse tekort BUIG 2017

Datum

13 december 2017

Ons kenmerk

65578

Pagina

3 van 3